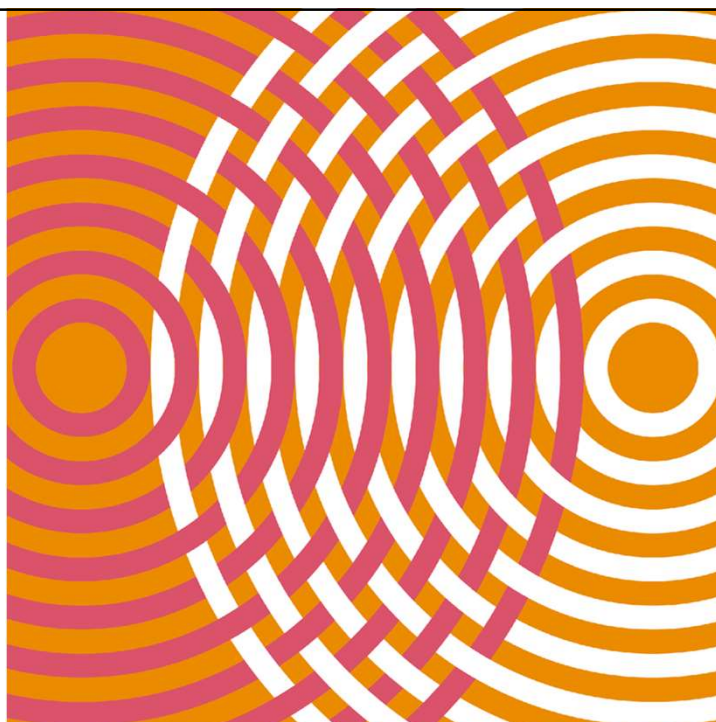

Mida uut on maksualasest kohtupraktikast?

Anname ülevaate olulisematest Eesti kohtupraktika keerdkäikudest nii käibemaksu kui ka tulumaksu valdkonnas.

Hannes Lentsius
23. november 2023
Alexela Kontserdimaja

1

1

Seotud isikute vahelise tehingu tagasitäitmine

2

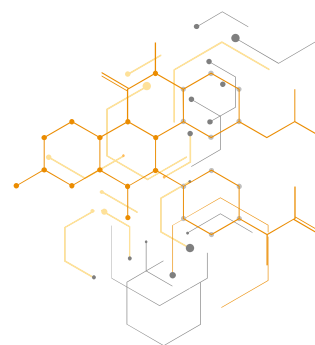
Seotud isikute vahelise tehingu tagasitaitmine

2022, nr 3-20-1560, OÜ Valdor Holding

Vaidlus käis Pärnu mnt 35, 37 ja 41 asuvate kinnistute hinna üle.

- ❖ OÜ Valdor Holding müüs seotud osapoolle OÜ Planetplus kinnistud 4 miljoni euro eest, kuid reaalselt tasuti vaid ca 40 tuhat eurot ning ülejäänud osa kinnistu hoonestusõigusest loobumise ja täiendava laenukohustuse ülevõtmisega. Viimase mitteaktsepteerimisel MTA poolt täideti tehing tagasi.

TULEMUS: Tühistada maksuotsus osaliselt, mis puudutab tehingu tagasitaitmist.

PwC konverents 2023

3

Mida õppida?

Mõnel muul viisil kui rahas tasudes peab olema valmis MTA-le põhjalikult tõendama tehingute väärtusi.

TuMS § 50 lg 4 võimaldab tagasitaitmist – maksustamise aspektist on määrav, et kinnistud oleksid taas kaebaja omandis ning pole tähtis, kas müügileping või muud kokkulepped on täidetud.

Tulumaksukohustuse tekkimise ja tagasitaitmise vahelise aja eest on maksuhalduril võimalik arvestada tähtaegselt tasumata tulumaksult maksuintressi.

PwC konverents 2023

4

2

Maksustamise hetk

PwC konverents 2023

5

Maksustamise hetk

2023, nr 3-20-2630, UAB STMT (Leedu äriühing) ühines Eesti ühinguga.

Vaidlus puudutas piiriülest (tagurpidist) ühinemist, kus Leedu tütarühing (UAB) ühendas Eesti äriühingust emaühingu (OÜ).

- ❖ Ühinemise bilansipäev ühinemislepingus 1.10.2018, OÜ kustutati äriregistrist 21.03.2019, MTA lähtus tulumaksu arvutamisel ühinemise bilansipäeva eelse päeva (lõppbilanss 30.09.2018) seisust.

TULEMUS: Kaebus rahuldati, maksuotsus tühistati, kuid MTA-l on õigus teha uus maksuotsus registrist kustutamise päeva seisuga (21.03.2019).

PwC konverents 2023

6

Mida õppida?

Ühinemise bilansipäevast lähtumine ei ole õige, sest maksustatava omakapitali suuruse fikseerimise aeg on määratletud registrist kustutamise kaudu (maksustatav sündmus).

Ühinemise bilansipäev on rmp ja aruandlust reguleeriv norm, millel pole maksuõiguslikku tagajärge.

Pärast ühinemise bilansipäeva säilib ühendatava ühingu rmp kohustus, kuid TuMS § 50 lg 2 sekunda kohaldamiseks ei ole vaja koostada täismahus finantsaruannet, vaid saab kasutada rmp registrite andmeid omakapitali kohta.

Maksukohustus arvestatakse välja küll OÜ omakapitalilt, kuid selle täitmist saab MTA nõuda õigusjärglaselt (UAB).

Maksustatava omakapitali jääki tuleb vähendada sellelt arvutatava tm võrra (*20%, mitte 20/80).

Võimalus vähendada maksubaasi, kui omakapital sisaldab Leedus maksustatud kasumit (olenemata sellest, kas see jõudis Eestisse dividendina).

3 Omakapitali sissemakse ja siirdehinnad

Omakapitali sissemakse turuväärtuse

2023, nr 3-19-2244, Gas Energy OÜ

Vaidlus puudutas omakapitali mitterahalise sissemakse hinda olukorras, kus kaks kuud tagasi ostetud seadmetega tehti omakapitali sissemakse, kuid see oli kaheksa korda suurema väärtusega kui seadmete ostuhind.

- ❖ MTA ei aktsepteerinud sissemakse väärtust ning maksustas vahe siirdehindade korrigeerimisena.

TULEMUS: Kaebus rahuldati, maksuotsus tühistati, kuid MTA-I on õigus teha uus maksuotsus, milles ta saab vähendada deklareeritud omakapitali sissemakse suurust (TuMS § 50 lg 4 vs § 50 lg 2).

PwC konverents 2023

9

Mida õppida?

TuMS § 50 lg 4 ei ole kohaldatav äriühingu kapitali mitterahalise sissemakse tehingule, sest sellise tehinguga tulu ega kulu ei saada.

Kapitali sissemaksete maksustamine toimub alles kapitali vähendamisel TuMS § 50 lg 2 alusel.

MTA-I on õigus deklareeritud sissemaksete väärtusi maksuotsusega korrigeerida, mis aga ei too kaasa äriõiguslikke tagajärgi ega mõjuta osanike vahelisi suhteid

PwC konverents 2023

10

4

Äriühingu kasutamine isikliku rahakotina

PwC konverents 2023

11

Äriühingu kasutamine isikliku rahakotina

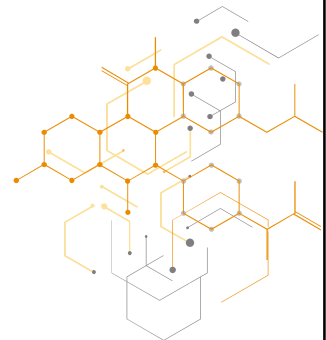
Kohtuvaidlus 3-20-326 (25.05.2023)

Eraisik kasutas äriühingu pangakontot erakulude katmiseks ning andis samas ühingule laenu.

- ❖ Eraisik võttis äriühingu pangakontolt välja sularaha.
- ❖ Sama isik tegi äriühingu pangakontole sularaha sissemaksid ning andis laenu.
- ❖ Äriühing andis teistele (seotud osapooltele) laene, millest osad jäid laekumata.
- ❖ Äriühingu pangakontolt kaeti isiklike kulusid (reisid, riided, toit).
- ❖ Äriühingu pangakaardiga tasuti kasiinos.

TULEMUS: Maksuotsus jäi suures osas kehtima, maksumaksjale anti võimalus esitada täpne rahaline arvestus

PwC konverents 2023

12

Mida õppida?

Varade faktilise segunemise korral peab maksukohustuslane arvestama, et sellisel viisil käitumine ja tehingute õigeaegne ja täpne dokumenteerimine võib kaasa tuua kõrgendatud töendamiskoormuse.

Tagastatud väljamakseid ei saa maksustada, sest nende laekumine tõendab seotust ettevõtlusega.

Tagasimakseid pangakontole on võimalik arvesse võtta aga selleks tuleb pidada täpset arvestust.

Halvaks läinud nõuded ei ole automaatselt kingitus, kui neid sisse ei nõuta (eelkõige olukorras, kui sissenõudmine on lootusetu).

PwC konverents 2023

13

5

Sisendkäibemaksu mahaarvamine

PwC konverents 2023

14

Sisendkäibemaksu mahaarvamine

Kohtuvaidlus 3-12-201 (20.11.2023)

Äriühing soetas teiselt Eesti ühingult sõiduautosid ning arvas sisendkäibemaksu arvetelt maha.

- ❖ Maksuhalduri hinnangul oli tegemist fiktiivsete soetustega ning ainuüksi juba see ei võimalda mahaarvamist.
- ❖ Dokumentaalselt tõendamata väljamakse maksustati ka tulumaksuga.

TULEMUS: Maksuotsus jäi suures osas kehtima.

PwC konverents 2023

15

Mida õppida?

Maksuhaldur ja kohtud hindavad tehingute elutavat usutavust ning tehingutel peab olema äriiline sisu.

Mahaarvamine ei sõltu sellest, kas tehingu teine pool käibemaksu tasus või mitte. Ainuüksi tehingu näilisus on piisav mahaarvamise mittevõimaldamist.

Erandlikeel juhtudel võib riik mahaarvamist lubada, kui müüjapoolne käibemaksu tasumine on tõendatud.

Müüjal on sellisel juhul õigus käibemaks tagasi küsida ning esitada kreditarve (aegumine ja korrigeerimise võimalikkus?).

Tõendatud oli sõidukite valduse jõudmine maksumaksjale ja tulumaksu määramisel pidi maksuhaldur läbi viima hindamise.

PwC konverents 2023

16

16

Millal on juhatuse liige vastutav äriühingu maksuvõla eest?

17

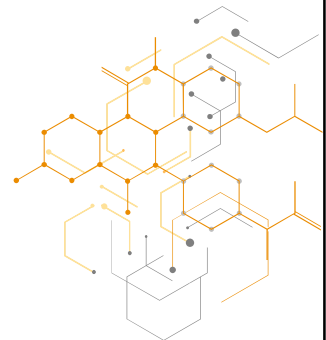
Millal on juhatuse liige vastutav äriühingu maksuvõla eest?

Juhatuse liikmele tehti vastutusotsus seoses tema poolt juhitud äriühingu maksuvõlaga. Maksuvõlg tekkis äriühingu opereerimisest ning deklareeritud maksukohustuses.

- ❖ Maksuhalduri hinnangul on juhatuse liige (suhteliselt) automaatselt vastutav maksuvõla tekkimise eest ning heitis talle ette (i) äritegevuse jätkamist maksejõuetuse ohu tekkimisel, sularahaarveldusele üleminekus ja teiste võlausaldajate eelistamises ning (iii) maksuvõla tekkimises.

TULEMUS: Vastutusotsus tühistati.

PwC konverents 2023

18

Mida õppida?

Juhatuse liige ei vastuta solidaarselt äriühingu kohustuste eest (sh maksukohutuse ees).

Vastutusotsust ei saa teha automaatselt juhatuse liikmele äriühingu maksuvõla eest.

Maksuhaldur peab tõendama juhatuse liikme tahtluse või raske hooletuse maksuseaduste täitmisel.

Lihtsustatult saab vastutusotsuse esitada juhatusele, kui selle tegevuse eesmärk on jätta maksud tasumata.

Maksuhalduril on kõrgendatud põhjendamiskohustus vastutusotsuse koostamisel.

Antud juhul soovis juhatuse liige äriühingu majandustegevust päästa (andis laenu äriühingule, deklareeris maksud korrektselt jne).

Kinnisasja parendamine

PwC konverents 2023

Kinnisvaraarendus, uue ja parendatud ehitise piiritlemine

2022, nr 3-20-663, Otto Maja OÜ, Kotzebue 14-st (kes mäletab: see on endine MTA hoone, 90-ndatel).

Otto Maja OÜ polnud reg. KMK, kõik korterimandid müüdi maksuvabalt, kuna ümberehitamise kulud ei ületanud 110% hoone soetusmaksumest.

Korterelamuks (27 krt) vana hoone renoveerimine + elamu laiendamine, ehk uus osa (üks korrus peale ja küljele uus osa).

MTA polnud rahul: üksnes osa müügist maksuvaba, kuid laiendatud osas maksustatav (10 krt), MTa registreeris Otto maja OÜ KMK-ks, nõudis KM tasumist summas ca 253 000 EUR.

TULEMUS: Kaebus rahuldati, kohus tühistas maksuotsuse, kaebaja parendas tervet ehitist, kõigi korterite müük maksuvaba

21

Mida õppida?

Ehitise laiendamisel (külge, peale või alla) loodud uue ehitise osa müüki saab uue ehitise osana enne esmast kasutuselevõttu maksustada ainult juhul, kui laiendamise käigus ehitise olemasolevat osa ei parendata (parendamiseks ei peeta hädavajalike tööde tegemist, et juurdeehitist olemasolevaga ühendada).

Oluliselt parendamise (KD-s "ümberkujundamine") maksustamine - tuleb kontrollida kas kvantitatiivne näitaja (kulud, 110% ületus) tegelikult toob kaasa ka kvalitatiivse näitaja (asjaomast hoonet peab olema oluliselt muudetud eesmärgiga muuta selle otstatvet või muuta märkimisväärselt selle kasutustingimusi).

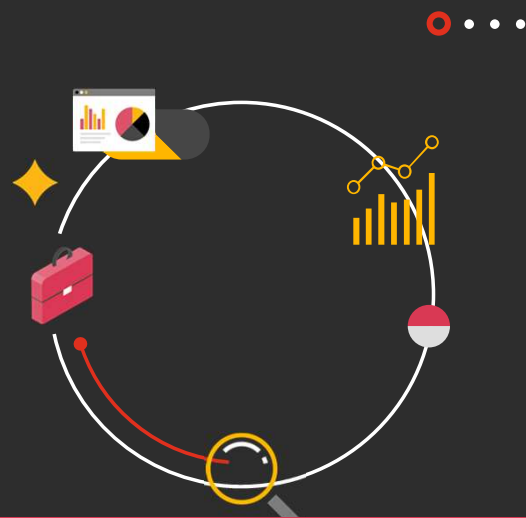
Õigusabikulud (advokaadi tasud) mõistetakse välja koos käibemaksuga, kui õigusabiteenus oli seotud maksuvaba käibega, skm-i mahaarvamine välistatud.

Õigusabile kulutatud raha pea kunagi 100% tagasi ei saa isegi 100% võidu korral, sest kohus on kõikvõimas ja vähendab tavaliselt väljamõistatavat summat oluliselt (antud juhul 50% õigusabikuludest + 100% riigilõivust).

PwC konverents 2023

22

Täna

© 2023 AS PricewaterhouseCoopers. Kõik autoriõigused kaitstud. "PwC" viitab Eesti seaduste alusel asutatud ja tegutsevale äriühingule AS PricewaterhouseCoopers või PricewaterhouseCoopers International Limited rahvusvahelise võrgustiku liikmetele, kellest igaüks on eraldiseisev ja sõltumatu juriidiline isik. Vaata lähemalt www.pwc.com/structure.